

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
II –ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.

- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)

Трішин Ф.А.

- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)

Дец Н.О.

- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент

Корнієнко Ю.К.

- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент

Кручек О.А.

- начальник відділу контролю якості та сертифікації, к. т. н., доцент

**Мураховський
В.Г.**

- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент

Сярова А.С.

- методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

**Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції
«Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників.
Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть
учасники.**

Згідно із законодавством для забезпечення якості вищої освіти передбачається наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу. У зв'язку з чим для підвищення ефективності самостійної роботи здобувачів вищої освіти до методичного забезпечення дисципліни «Методика викладання у закладах вищої освіти» спроектовано робочий зошит. Він призначений оптимізувати процес опанування дисципліни, загострити увагу здобувачів при навчанні на ключові питання. Робочий зошит слід використовувати як під час лекцій, так і самостійної роботи над теоретичним матеріалом курсу.

УДК [37.01/.04:378]:004

ІНФОРМАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ПОБУДОВИ ЕКСПЕРТНО-НАВЧАЛЬНОЇ СИСТЕМИ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

С.Ю. Гогонянц, Є.Г. Руденко, О.А. Салаш

**Національний університет оборони України ім. І. Черняхівського,
м. Київ, Україна**

Постановка проблеми. Ключовим напрямом державної освітньої політики України є забезпечення доступності та безперервності освіти впродовж життя, її інформатизація, удосконалення інформаційно-ресурсного забезпечення, що вимагає використання експертно-навчальних систем у освітньому процесі. ЕНС повинні бути адаптовані до потреб споживачів освітніх послуг. Проведені дослідження у цій галузі науки підтверджують актуальність проблематики створення ЕНС спеціального призначення, зокрема найскладнішим є забезпечення ефективності, адаптивності до змін у навчально-експертному середовищі. На думку фахівців, розвиток ЕНС спеціального призначення зіткнувся з психологічними, технічними, юридичними, фінансовими та іншими проблемами. Викладачі сучасних навчальних закладів повинні володіти особливостями використання інформаційних і педагогічних технологій під час організації та в ході освітньої діяльності. На практиці існує не вирішене завдання щодо побудови або створення ефективної ЕНС спеціального призначення як одного із виконавчих елементів експертно-навчального середовища.

Основна мета роботи. Опис основних складових підходу до побудови ЕНС, що забезпечить ефективне сприйняття інформації, скорочення часу на засвоєння та подання інформації та розвиток відповідних компетентностей у споживачів.

Виклад основного матеріалу.

Під ЕНС спеціального призначення розуміється комплекс програмно-технічних та навчально-методичних засобів, за допомогою яких реалізується мета підготовки фахівця для виконання спеціальних завдань. На основі знань експерта у певній предметній області, здійснюється діагностика, керування

навчанням, а основі моделі поведінки експертів - фахівців предметної області, методистів, психологів.

Архітектура ЕНС включає в себе два основних компоненти: базу і програмний інструмент доступу і обробки знань, що складається з механізмів формування висновків (рішення), набуття знань, пояснення отриманих результатів та інтелектуального інтерфейсу. Обмін даними між споживачем та ЕНС виконує програма інтелектуального інтерфейсу, яка сприймає повідомлення споживача і перетворює їх в форму уявлення бази знань і, навпаки, переводить внутрішнє уявлення результату обробки у формат споживача і видає повідомлення на необхідний носій.

Зміни у архітектурі ЕНС спеціального призначення в інтересах забезпечення потрібного рівня ефективності та оперативної адаптації експертного-навчального середовища до потреб споживачів освітніх послуг вимагають обґрунтованого підходу та відповідної інформаційної технології побудови ЕНС спеціального призначення. В інтересах цього розроблено відповідну інформаційну технологію побудови (ІТП) ЕНС спеціального призначення.

ІТП ЕНС спеціального призначення умовно розділена на дві частини.

Перша - формування системи показників та критеріїв оцінювання ефективності комплексу програмного забезпечення ЕНС спеціального призначення, яка чутлива до особливостей функціонування програмних продуктів в ЕНС спеціального призначення та дозволяє сформувати ієрархічну систему показників та критеріїв для вирішення завдання синтезу комплексу програмного забезпечення для досягнення педагогічної мети.

Друга - оптимізація комплексу програмного забезпечення ЕНС спеціального призначення, в якій передбачено врахування технологічних особливостей формування програмного забезпечення для неї, що проявляється у встановлених залежностях та зворотних зв'язках між елементами мережевої структури системи показників.

Застосування даної ІТП ЕНС спеціального призначення може забезпечити послідовне, гнучке розв'язання задачі синтезу системи у відповідності до потреб споживачів у освітніх послугах з використанням відповідної професійної термінології.

Наявність розвиненої системи пояснень (СП) надзвичайно важливо. В процесі навчання ЕНС спеціального призначення виконуватиме не тільки активну роль «вчителя», а й роль довідника, що допомагатиме у вивченні внутрішніх процесів на основі результатів їх моделювання.

Результати функціонування системи описуються відповідними індикаторами з урахуванням важливості і рівня знань споживача у відповідній моделі знань. Адаптивність системи забезпечується у формі діалогу на основі підтримуваної моделі проблемних знань.

Висновок. Описана ІТ може забезпечити побудову ЕНС спеціального призначення з можливістю оперативного реагування на зміни у предметній

галузі навчання; ефективного вирішення складних і актуальних педагогічних завдань з розвитку відповідних компетентностей, інтелектуального та творчого потенціалу, аналітичного мислення і самостійності; удосконалення змісту навчання та інформаційно-методичного забезпечення навчальних дисциплін за рахунок доступу до інформаційних ресурсів, навчально-методичних матеріалів та дидактичних засобів на зовнішніх ресурсах; ефективного використання науково-педагогічного потенціалу та матеріально-технічної бази. ЕНС спеціального призначення у закладах вищої освіти є альтернативною формою здобуття знань, що набуває поширення в Україні, а відповідна ІТ їх побудови є дієвим інструментом забезпечення гарантованої якості їх функціонування.

УДК 378

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Н.Є. Довбиш, М.В. Петченко

**Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету
внутрішніх справ, м. Кременчук, Україна**

У ХХІ столітті молодь соціалізується через призму цифрових комунікацій, що формують її відношення до життя та впливають на становлення. Динамічність суспільного простору вплинуло на формування нових поглядів та підходів до системи освіти. Одним із підходів до вищої освіти - дистанційна форма навчання. Основна ознака, якої що відрізняє від традиційних форм навчання - єдиний освітній інформаційний простір. Зазначену форму навчання активно практикують як в найбільш розвинених країнах, так і в тих, що ще тільки проходять процес становлення.

Сучасна система вищої освіти в Україні все тісніше налагоджує технічну, програмну та кадрову взаємодію із інформаційним освітнім середовищем, в якому простежуються тенденції відповідності до сучасних вимог віддаленого доступу до навчання.

Тоді, як у 1939 році у Франції був створений Державний центр дистанційного навчання для дітей, які не мають змоги відвідувати школу, то в Україні тільки у 1998 році відбулося прийняття Закону України «Про національну програму інформатизації», в якому сформовано основні задачі з інформатизації освіти та визначення напрямків їх реалізації, а також підписання меморандуму про співпрацю між 27 закладами вищої освіти України [1].

Станом на лютий 2020 року на сайті МОН України [2] оприлюднено перелік 16 дистанційних навчальних центрів, де можна отримати документ про освіту. Значна частина ЗВО України також використовують дистанційну форму навчання, але здебільшого у вигляді курсів, семінарів, вибіркового дисциплін та програм.

В процесі проведеного дослідження нормативно-правового поля,

**ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ
У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

- 29.**Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
- 30.**Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
- 31.**Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
- 32.**Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
- 33.**Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
- 34.**Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
- 35.**Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
- 36.**Харківський національний медичний університет, м. Харків
- 37.**Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

Особливості алгоритмізації процедур комп'ютерного адаптивного тестування	
М.Ю. Тищенко, С.Ю. Гогонянци, О.О. Шапран	396
Забезпечення ефективності самостійної роботи студентів з іноземної мови за допомогою читання професійно-орієнтованих текстів у непрофільних вищих навчальних закладах	
Н.В. Петрушова	397
Критерії якості дистанційного навчання у системі військової освіти	
А.О. Ключко, Є.О. Судніков, А.А. Прокопенко	400
Підвищення ефективності самостійної роботи здобувачів вищої освіти	
Д.О. Жигунов, Н.В. Хоренжий, О.С. Волошенко	402
Інформаційна технологія побудови експертно-навчальної системи спеціального призначення	
С.Ю. Гогонянци, Є.Г. Руденко, О.А. Салаш	404
Переваги та недоліки дистанційного навчання в закладах вищої освіти України	
Н.Є. Довбиш, М.В. Петченко	406
Дистанційне навчання Біофізики студентів закладів вищої медичної освіти	
О.М. Лунгол, Л.П. Суховірська	408
Дистанційне навчання як важлива складова навчального процесу	
В.Д. Мужайло, К.С. Колеснікова	410
Формальні і неформальні форми онлайн-навчання	
Н.Ю. Соколова, К.В. Хвостенко, А.Б. Чабан	411
Distance learning - actual area of students' independent work development	
A. Kats, L. Dmitrenko, G. Stankevich	412
Про переваги дистанційної освіти	
Д.В. Єфімов, Д.О. Леоненко	414
Електронний навчальний посібник - самостійне електронне видання для професійно-орієнтованого навчання з Безпеки життєдіяльності	
С.М. Неменуша	416
Використання інформаційних технологій під час дистанційного навчання Англійської мови	
О.С. Комар	419
Сучасні платформи для дистанційного навчання	
А.Р. Антонова	422
Дидактична модель активізації самостійної роботи майбутніх лікарів у курсі дисципліни «Медична біологія»	
Ю.О. Садовниченко, Н.Л. Пастухова, В.В. М'ясоєдов	425
Інтелектуальні системи в дистанційному навчанні	
Т.С. Снігур	426
Удосконалення оцінювання дистанційного модуля дисципліни «Органічна хімія»	
О.О. Антіпіна, Н.К. Черно	427